

YENİDEN REFAH

EKONOMİK İŞLER BAŞKANLIĞI

EKONOMİK BÜLTEN

09 EYLÜL 2020

 / @RefahEkonomi

 / @RefahEkonomi

 / @RefahEkonomi

Gerçek İşsizlik

Ağustos ayı içerisinde açıklanan 2020 yılı Mayıs ayına ait işsizlik istatistikleri “işsiz kişi sayısının 2020 yılı Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 331 bin kişi azaldığı ve işsizlik oranının da sadece 0,1 puanlık artış ile %12,9 seviyesinde gerçekleştiği” ifadeleriyle özetlenmiştir. Böylece, tüm dünya ekonomilerini sarsan Koronavirüs salgınına rağmen Türkiye Ekonomisinde işsizlerin sayısının 2019 Mayıs ayına kıyasla 2020 Mayıs ayında azaldığı ifadesinin arkasına saklanılarak Türkiye Ekonomisinin artık dengelendiği ve toparlanma sürecinin başladığı vurgusu yapılmaktadır.

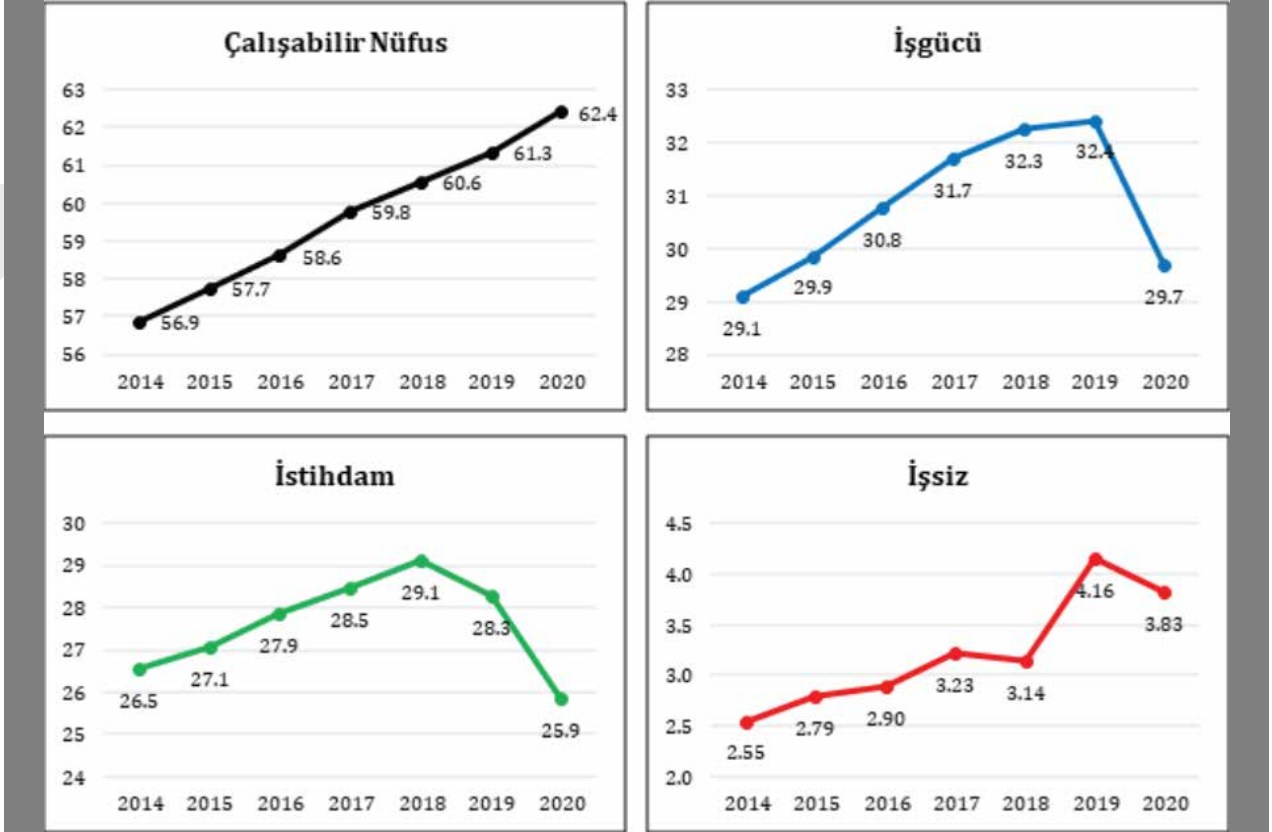
Türkiye Ekonomisine ilişkin umut veren bu rakamlar maalesef reel ekonominin gerçeklerini yansıtmamaktadır. İşsizlik istatistiklerinin hesaplandığı “Nüfusun işgücü durumu” veri seti detaylı incelendiğinde, 2020 yılı Mayıs ayına ait işsizlik oranının iktidar tarafından açıklanan %12,9 seviyesinin oldukça üstünde olduğu ve %17’yi aştığı görülmektedir. Maalesef bu dönemde işsiz insanların sayısı azalmamış, aksine 2 milyon artmıştır. Dolayısıyla, bir yıllık süreçte Türkiye’de işsizlik 4,3 puan artmıştır. Bu aşamada Türkiye Ekonomisinin toparlanma sürecine girdiğini ilan edebilmek için henüz erken olduğu anlaşılmaktadır.

Bu ülkede yaşayan, geçimini bu topraklarda temin etmeye çalışan herkes gibi bizler de ekonomimizin biran evvel bu zorlu süreçten kurtulmasını, yeniden büyümesini ve tüm vatandaşlara her alanda yüksek refah seviyesi sunmasını canı gönülden arzu ediyoruz ve bu amaçla çalışıyoruz. Fakat bu işler söylemekle, -miş gibi göstermeye çabalamakla olmuyor. Rakamların ortaya koyduğu gerçeklerin üzerine cesaretle ve sorumluluk bilinciyle gidilmesi ve ekonomik sorunların çözüme kavuşturulması için gayret edilmesi gerekmektedir.

Burada anlaşılması gereken can alıcı nokta şudur: Nasıl oluyor da aynı veriden iki farklı işsizlik oranı hesaplanabiliyor. Bu noktada “niyet” ön plana çıkmaktadır. Eğer niyetiniz yöneticiliğini yaptığınız insanların her alanda refah seviyelerini arttırmak ise, buna engel olan veya olabilecek tüm sorunların öncelikle tespit edilmesi ve sonra da çözülmesi için bütün gücünüzle, gece-gündüz çalışırsınız. Dolayısıyla verilere bakış açınızı sorunları tespit edebilmek belirler. Korkmadan, çekinmeden verileri inceler ve yönetiminiz altındaki ilgili çalışanların sorumluluk bilinciyle gerekli adımları atmasını temin edersiniz. Yok eğer niyetiniz zahmetsiz bir şekilde iktidarda kalmak ise insanların algılarını elinizdeki iktidar gücünü kullanarak yönlendirmekten başka çıkış yolu bulamazsınız. Bu durumda verilere bakış açınız, insanların duymak istediklerini sizi de başarılı gösterecek sonuçları manipülasyonla ortaya çıkarmak olur.

Son 150 yılın en derin ekonomik krizini tetikleyen Koronavirüs salgınına rağmen, 2020 Mayıs ayında 2019 Mayıs ayına kıyasla işsiz kişilerin sayısının 331 bin azaldığını iddia etmek işte bu zorlama yöntemin bir sonucudur. Türkiye Ekonomisinin %9,9 küçüldüğü, işlerini kaybeden insanların herkesin malumu olduğu bu dönemde “işsiz sayısının azalması” açıklanabilecek bir gerçek olamaz diye düşünmeyin. Hesaplamalar doğrudur ama reel ekonominin gerçeklerini yansıtmamaktadır.

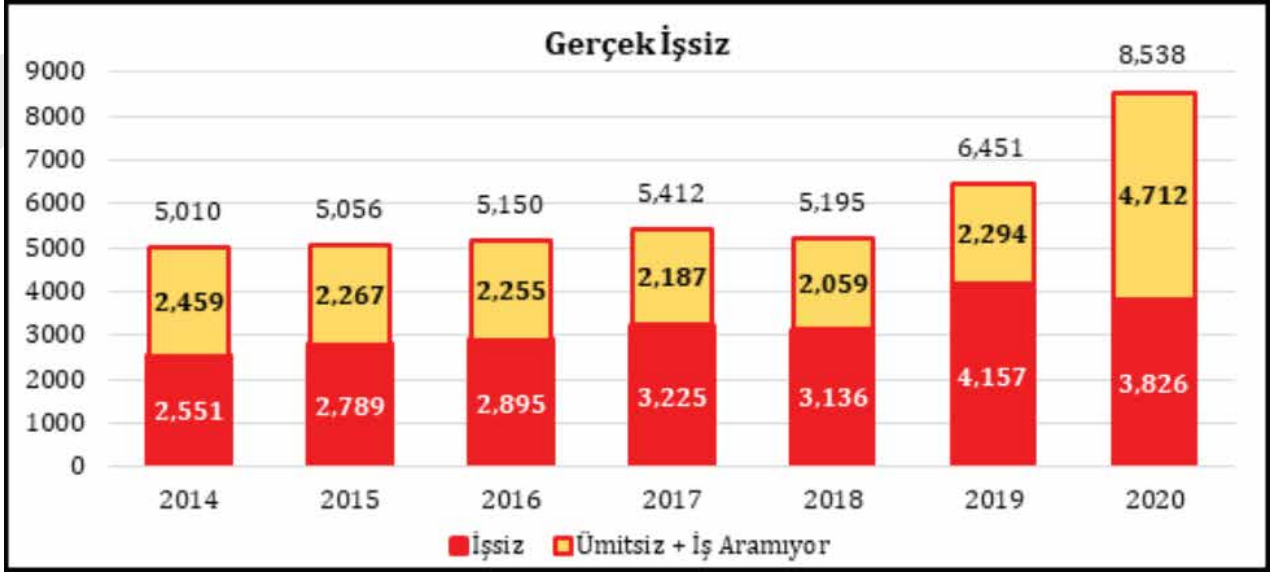
Reel ekonominin gerçekleri Grafik-1’de gösterilmektedir. Türkiye’de çalışabilir nüfus olarak tanımlanan 15 yaş üstü insanların sayısı artmaktadır. 2019 Mayıs ayında 61,3 milyon olan çalışabilir nüfus 2020 Mayıs döneminde 1,1 milyon artarak 62,4 milyona ulaşmıştır. Çalışabilir insanların sayısının artmasına rağmen işgücüne dahil olan yani çalışmak için aktif iş arayanların ve çalışanların toplamı 2020 yılında azalmıştır. 2019 yılına kadar sürekli artış gösteren Türkiye Ekonomisinin işgücü 2020 yılı Mayıs ayında 32,4 milyondan 29,7 milyona gerilemiş yani 2,7 milyon azalmıştır. Artan nüfusa rağmen 2020 yılında işgücünün azalması bile ekonomimizde istihdam konusunda sorunların olduğunu göstermek için (görmek isteyenlere) yeterli olmaktadır.

Grafik-1: Nüfusun işgücü durumu. 15 yaş üstü, milyon kişi, mayıs ayları. (Kaynak: TÜİK)

İşgücü içerisindeki şanslı insanları yani çalışacak bir işi olan insanları ifade eden istihdam rakamları ise iki yıldır azalmaktadır. 2018 yılına kadar artan iş sahibi insanların sayısı 2019 yılında 800 bin kişi azalarak 28,3 milyona, 2020 yılında da 2,4 milyon azalarak 25,9 milyona düşmüştür. Böylece iki yıl içerisinde Türkiye’de 3,2 milyon kişi işini kaybetmiş yani işsizler ordusuna dahil olmuştur. Fakat işsizlerin rakamlarına baktığımız zaman bu artışı göremiyoruz. Sanki 3,2 milyon işini kaybeden insan buharlaştı ve yok oldu! İşin daha da garip tarafı 2020 yılında işsizlerin sayısının artmak bir yana 331 bin azaldığını görüyoruz.

Bu noktada işin içine ekonomik tanımlar girmektedir. İşini kaybedenlerin sayısı artıyor, bir diğer ifadeyle istihdam azalıyor ama işsizlerin sayısı da azalıyor. Tanım gereği “işsiz” olarak nitelendirilen kişiler aktif olarak iş aradığı halde iş bulamayan kişileri kapsamaktadır. Dolayısıyla ilan edilen işsizlik rakamları ekonomi içerisindeki iş sahibi olmayanların tamamını değil sadece bir bölümünü göstermektedir. İş bulma ümidini yitirmiş ve çalışmaya hazır olduğunu beyan ettiği halde bir sebepten iş aramayan işsizler ilan edilen işsizlik rakamlarına dahil edilmemektedir. Türkiye Ekonomisindeki “gerçek işsiz” sayısı Grafik-2’de gösterilmektedir. Bu grafik bize yukarıdaki çelişkili durumu açıklayabilmektedir. 2019 yılında aktif olarak iş arayan dolayısıyla işsiz olarak istatistiklere geçen 4,157 milyon işsizlerin sayısı 2020 yılında 331 bin azalarak 3,826 milyona düşmüştür ama aynı dönemde 2,294 milyon olan iş bulma ümidini yitiren ve bir sebepten iş aramayan işsizlerin toplamı 2,4 milyon artarak 4,712 milyon kişiye çıkmıştır. Yani iktidar tarafından ilan edilmeyen gerçek işsizlerin sayısı 2019 yılında 6,451 milyon iken 2020 yılında 2 milyon artarak 8,538 milyona yükselmiştir.

Grafik-2: Gerçek işsizlik. 15 yaş üstü, bin kişi, mayıs ayları. (Kaynak: TÜİK)

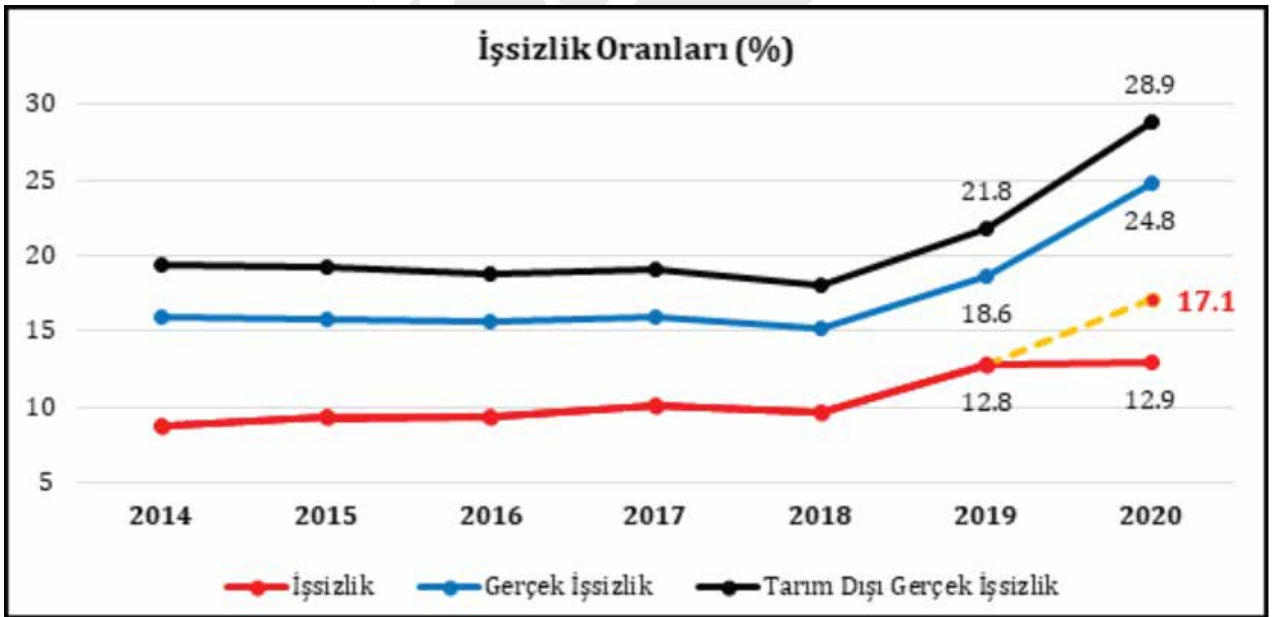
Reel ekonominin gerçeklerini açıkça ortaya koyan bu rakamlar ışığında 2020 yılında Türkiye’de işsizlik ilan edildiği gibi 331 milyon azalmak bir yana maalesef 2 milyon artmıştır. Gerçek işsizlik rakamları, 2020 yılını 2018 yılıyla karşılaştırdığımızda buharlaşarak ortadan kaybolan 3,2 milyon insanın nereye gittiğini açıklayabilmektedir. 2018 yılı mayıs ayında 5,195 milyon olan gerçek işsiz sayısı 2020 yılı Mayıs ayında 3,3 milyon artarak 8,538 milyona fırlamıştır.

Bu rakamlar, Türkiye ekonomisinin en önemli yapısal sorunu olan işsizlik sorunu açıkça ortaya koymaktadır. İnsanlarının refah seviyesini gözetken bir iktidarın bu gerçekleri özgüvenle görmesi ve çözmek için cesaretle adım atması en önemli vazifesi olmalıdır. Bu sorumluluk bilincini gösteremiyorsanız, verilere bakış açınızı değiştirerek Türkiye’de insanlar işlerinden çıkıyorlar ve iş de aramıyorlar demek ki işlerinden gönüllü olarak çıkıyorlar dolayısıyla Türkiye’de işsizlik sorunu yok diyerek zahmetsiz yönetici olmayı tercih edebilirsiniz. Bu iddianızı göklere de yazsanız, her gün medyada sihirli rakamlarla toz pembe sonuçlar ilan da etseniz acı gerçekleri değiştiremezsiniz.

Türkiye Ekonomisinin en önemli acı gerçeği “gerçek işsizlik” rakamları üzerinden hesaplanan gerçek işsizlik oranı ve iktidarın ilan ettiği işsizlik rakamları karşılaştırıldığında başka bir manipülasyon daha ortaya çıkmaktadır (Bakınız Grafik-3’de). Rakamlardaki ilk manipülasyon işsizlik sorununun reel ekonominin gerçeklerini yansıtamayan işsizlik rakamları (iş bulma ümidini kaybeden işsizleri ve çalışmaya hazır olduğu halde bir sebepten iş aramayan işsizleri yok sayan) ile ifade edilmesidir.

İlan edilen bu gerçek dışı işsizlik oranıyla gerçek işsizlik oranı karşılaştırıldığında (Grafik-3) 2020 yılı hariç yıllar içerisinde yakın bir trend takip ettikleri görülmektedir. Mavi çizgiyle gösterilen gerçek işsizlik oranı iş bulma ümidini kaybeden işsizleri ve çalışmaya hazır olduğu halde bir sebepten iş aramayan işsizleri de dahil ettiği için oran olarak “ilan edilen işsizlik oranının” (kırmızı çizgiyle gösterilen) üzerinde seyretmektedir. Gerçek işsizlik oranı 2019 Mayıs ayında %18,6 iken 2020 Mayıs ayına gelindiğinde 6,2 puan artarak %24,8 seviyesine yükselmiştir. Yani Koronavirüs salgınının gölgesinde geçen 2020 yılında Türkiye’de her dört kişiden biri maalesef geçimini sağlayabilecek (kayıtlı veya kayıt-dışı) bir iş bulamamaktadır.

Dünya genelinde Koronavirüs salgınının sebep olduğu ekonomik çöküşe rağmen ilan edilen işsizlik oranının (kırmızı çizgiyle gösterilen) sadece 0,1 puan artması yani %12,8’den %12,9’a yükselmesi hiç gerçekçi durmamaktadır. Önceki yıllarda olduğu gibi, ilan edilen işsizlik oranının 2019 yılından 2020 yılına gerçek işsizlikle ortak trendi takip etmesi halinde olması gereken oran %12,9 değil %17,1 seviyesidir. İktidar gerçek işsizliği açıklamayarak kamuoyunu yanıltmakla yetinmeyerek, ilan ettiği ekonomik gerçekliği yansıtmayan işsizlik oranını da manipüle ederek olduğundan düşük göstermektedir.

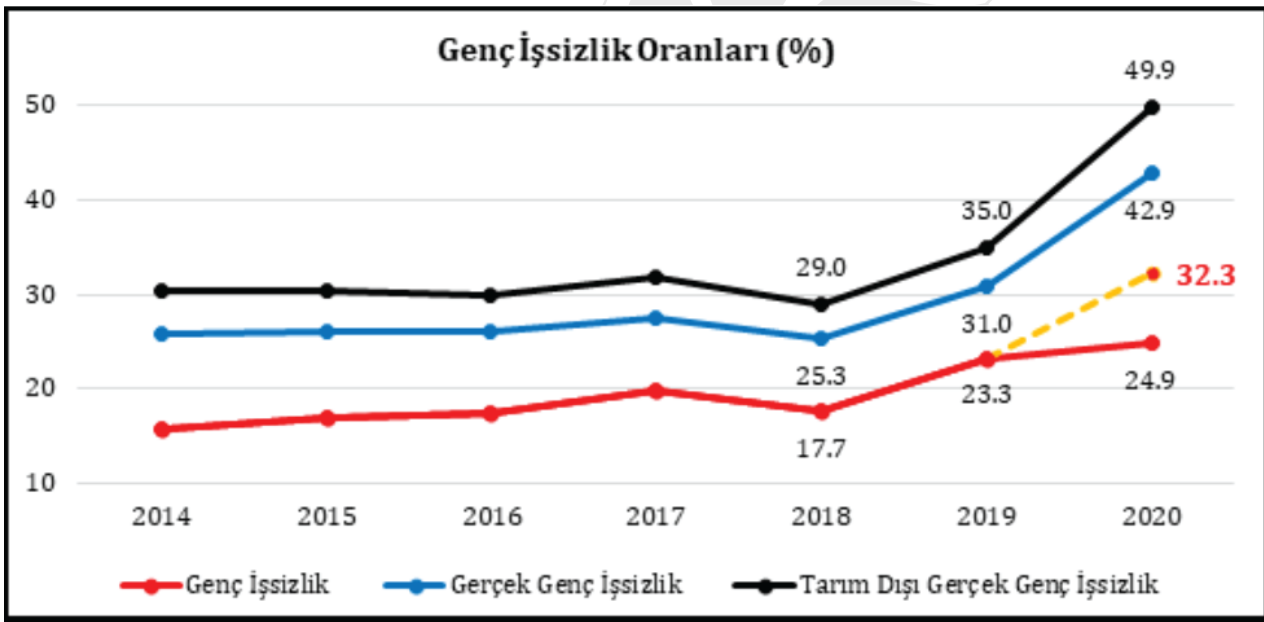

Grafik-3: İşsizlik oranları. 15 yaş üstü, mayıs ayları. (Kaynak: TÜİK)

Bu noktada altı çizilmesi gereken başka bir önemli acı gerçek daha vardır. Türkiye Ekonomisi içerisinde tarımın ağırlığı çok düşüktür. Dolayısıyla işsizlik rakamları değerlendirilirken genel rakamlar yerine tarım dışı sektörleri ifade eden rakamlar göz önünde bulundurulmalıdır. Tarım sektörü içerisinde iş aramayan insanların çoğunlukta olduğu bir ekonomik yapıda tarımdaki iş olanaklarının hesaba katılması reel ekonominin gerçekleriyle bağdaşmayacaktır. Bu gerçekten hareketle Türkiye’de reel ekonominin gerçeklerini yansıtan işsizlik oranı 2020 Mayıs ayında 7,1 puan artarak %21,8’den %28,9’a çıkmıştır.

Sonuç olarak, Türkiye’de işsizlik sorunu manipüle edilerek %28,9 yerine %12,9 olarak, olması gereken değer yarısından bile az (16 puan altında) gösterilmektedir. Sayıları 8,5 milyonu aşmış işsizlerin yarısından fazlası yok sayılarak işsizlerin sayısı 3,8 milyon olarak olduğundan az gösterilmektedir.

Yukarıda incelemiş olduğumuz çalışabilir nüfusu kapsayan işsizlik sorununu genç nüfus özelinde değerlendirdiğimiz zaman durum daha da vahim bir hal almaktadır. Türkiye’de reel ekonominin gerçekleri göz önünde bulundurulduğunda yapılması gereken düzeltmeler yapıldığında karşımıza çıkan sonuç Grafik-4’de gösterilmektedir. Türkiye’de genç işsizlik oranı 2020 Mayıs döneminde yıllık olarak 14,9 puan artışla %35’den %49,9’a fırlamıştır. İki gençten biri maalesef iş sahibi değildir.

Grafik-4: Genç işsizlik oranları. 15-25 yaş, mayıs ayları. (Kaynak: TÜİK)

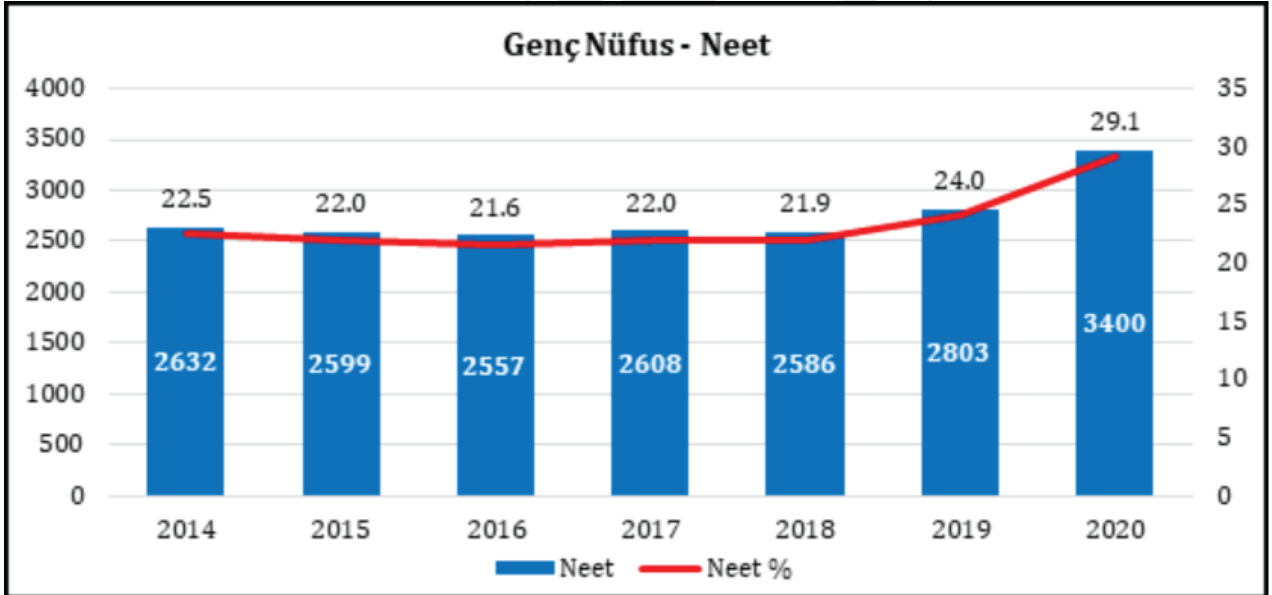
%49,9 olan genç işsizlik oranı %24,9 olarak yine olduğundan az gösterilmektedir. Türkiye Ekonomisinin acı gerçekleri iki gençten birinin çalışmadığını, işinin olmadığı gösterirken ilan edilen rakam ise dört gençten birinin işsiz olduğunu iddia etmektedir. Gerçekleri sırf acı oldukları için görmezden gelmek sorunu ortadan kaldırmadığı veya çözmediği gibi Türkiye Ekonomisini çözümden uzaklaştırmakta, sorunu büyüterek içerisinden çıkılmaz hale getirmektedir. Tek çözüm cesaretimizi toplayarak acı gerçekleri olduğu gibi ortaya koyarak, sorunları aşmak için işin uzmanlarıyla çok çalışmaktır.

Türkiye’nin gençlerinin sadece yarısına iş imkanı sağladığı gerçeğini görmezden gelerek neden gençlerin ülkeyi terk etmek istediklerini, yurt dışında çalışmak hayat kurmak istediklerini anlayamayız. Ve anlaşılamayan bir duruma çözüm alternatifleri üretilebilmesi mümkün değildir. Yine bu acı gerçeği bir evdeki iki gençten sadece birinin iş bulabileceği gerçeğini görmezden gelerek, gençlerin neden geleceklerinden umutsuz oldukları durumunun anlaşılması dolayısıyla aşılması mümkün olmayacaktır.

Gelecekte umudunu kaybeden gençlerin bir göstergesi olarak düşünülebilecek genç nüfus içerisinde “ne eğitimde ne de istihdamda” olanların sayısı Grafik-5’de gösterilmektedir. 2020 yılı Mayıs ayı itibariyle gençlerin %29,1’i okumamakta ve çalışmamaktadır. Bir yıl içerisinde eğitiminden vazgeçen ama işgücüne dahil olmayan gençlerin sayısı 600 bin artarak 3,4 milyona ulaşmıştır.

Türkiye Ekonomisi maalesef ağır yaralıdır ve kan kaybetmektedir. En kıymetli kaynağını insan gücünü değerlendirememekte, israf etmektedir. Geleceği olan genç nesilleri kaybetmektedir. Üretim kapasitesine yatırım yapmamaktadır. Nüfusunun neredeyse üçte birine, gençlerinin ise yarısına geçimlerini temin edecekleri iş oluşturamamaktadır.

Çok geç olmadan rakamlara bakış açımızı değiştirmeli ve reklamın değil gerçeklerin peşine düşmeliyiz.

Grafik-5: Genç nüfus. Ne istihdam ne de eğitimde olmayanlar, mayıs ayları. (Kaynak: TÜİK)

Saygılarımızla

**Yeniden Refah Partisi
Ekonomik İşler Başkanlığı**